

(/)

🏠 (/) > 1. Verdenskrig (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Sangeren fra fyret og krigshelten fra Agger

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/gaenseland>)

Sangeren fra fyret og krigshelten fra Agger

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 2572

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger)

[krigshelten-fra-agger](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger)) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på

[http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger)

[fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger)) **in** ([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger&title=)

[mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger&title=)

[53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/sangeren-fra-fyret-og-krigshelten-fra-agger&title=))

Knud Jakobsen

Sangeren fra fyret og krigshelten fra Agger

Sea War Museum Jutland, 2020. 240 sider
illustreret. 200 kr.

Af Kresten Søe

Baggrund og indhold

"Sangeren fra fyret og krigshelten fra Agger" rummer 13 beretninger om skæbner og begivenheder fra 1. Verdenskrig – alle med berøringsflade til Danmark og den jyske vestkyst. Beretningerne strækker sig fra Jyllandsslagets efterdønninger og ubådskrigen til luftkrigen og minekrigsførelsen på havet. Beretningerne kan alle læses selvstændigt uafhængigt af hinanden. Desuden ses også ofte berøring med de mange marinearkæologiske fund af skibsvrag fra 1. Verdenskrig på havbunden, som er foretaget gennem årene af dykkerfirmaet JD-Contractor og Sea War Museum Jutland i Thyborøn. Museet står som udgiver af bogen, mens forfatteren Knud Jakobsen også har udgivet en række tilsvarende værker om perioden. Heraf skal især fremhæves "Jyllandsslaget og Første Verdenskrig i Nordsøen" fra 2017, som efterfølgende er genoptrykt og yderligere udgivet i tysk oversættelse.

Dramatiske skæbner på begge sider

Bogen er som forfatterens tidligere udgivelser præget af en grundig research og en medrivende fremstilling. Således også titelhistorien om den tyske marinepilot Ferdinand Ashoff, der oktober 1917 fik motorvanskeligheder og måtte sætte sit søfly ned til havs. Han drev efterfølgende i land for derefter gennemblødt og forkommen af kulde gennem natten at kæmpe sig langs kysten de 15 km til Bovbjerg Fyr efter hjælp.

Efter at være kommet til kræfter blev Ashoff med sin musikglæde og sangstemme populær på egnen og gav koncert med bl.a. operapartier på Bovbjerg Badehotel. Efter krigen lykkedes det Ashoff under navnet Rolf Sandor i 1930'erne at skabe sig en karriere i Tyskland som opera- og refrænsanger med en række pladeudgivelser.

Den længste fortælling er bogens anden titelhistorie om krigshelten fra Agger. Her hører vi om den frygtløse engelske flyver Frederick Rutland, der nødlandede i havet ud for Agger april 1917, hvor han blev samlet op af danske fiskere. Rutland var mønsterbryder, der begyndte som menig matros og takket være Winston Churchill trods sin klassebaggrund fik mulighed for at blive pilot og officer. Rutland kom under krigen til at spille en hovedrolle i udviklingen af flyvning fra hangarskibe. I årene derefter satte han yderligere aftryk på udviklingen her, men endte på ulykkelig vis med at tage sit eget liv efter uberettiget mistanke for spionage for Japan under 2. Verdenskrig.

Grundig research rokker den etablerede historieskrivning

Yderligere rummer bogen historier om minekrigen til søs, ubådskrigsførelsen og dens ofre på begge sider. Farverige skæbner med søfolk, som enten overlevede strabadserne til havs og blev hjulpet af vestjyder ved kysterne eller drev i land som lig, der blev begravet på lokale kirkegårde.

Som i sine tidligere udgivelser er det også her lykkedes Knud Jakobsen med sin research at rokke ved den etablerede historieskrivning. Dette element illustreres i historien om den engelske ubåd E-13, der august 1915 gik på grund ved Saltholm. En begivenhed, der resulterede i krigens nok mest dramatiske episode på dansk grund, idet den strandede ubåd trods dansk sømilitær tilstedeværelse blev beskudt af tyske torpedobåde. Jakobsen afslører her den lidet flatterende optræden af den danske torpedobådschef Eduard Haack, der trods sine ordrer undlod at håndhæve denne soleklare krænkelse

af dansk territorium med våbenmagt. Flådechefen Viceadmiral Kofoed-Hansen var rasende over Haacks handlemåde, som satte tvivl om Danmarks internationale troværdighed med hensyn til at håndhæve neutraliteten. Jakobsen påviser her flere "forskønnende" omskrivninger og rettelser i de relaterede rapporter, der mere end antyder fejl i gængs historieskrivning om episoden. Omskrivningerne blev på grund af omstændighederne erkendt nødvendige af flådechefen, men indbragte også på pinlig vis Haack en indstilling til en engelsk medalje. Haack fik aldrig medaljen, og hans videre militære karriere blev ydermere ødelagt af hans mangel på dømmekraft i en situation, som i sidste ende kunne have kostet Danmark dyrt.

Stærkt i bogen står også episoderne om lokalbefolkningens tankeløse omgang med ilanddrevne miner, hvor fx seks unge i Thyborøn omkom ved eksplosionen, da de 1917 trods advarsler morede sig med at bombardere en strandet britisk mine med sten.

En spændende fortalt og indbydende illustreret bog

Jakobsen både fortæller, udlægger og analyserer historien og dens kilder. Dertil formulerer hans sig i et varieret letlæseligt fint sprogligt udtryk, hvor læseren aldrig snubler over knudrede formuleringer eller mister tråden. Fagligheden går hånd i hånd med journalistisk fremstilling, når den er bedst med både interviews og grundig research i et omfattende materiale af dansk, tyske og engelske tekster.

Lidt forhåndsviden om 1. Verdenskrig vil her nok være en fordel, men ellers kræves ingen forudsætninger udover historisk interesse fx stimuleret efter et besøg på Sea War Museets omfattende udstillinger i Thyborøn.

Konceptet med at tage udgangspunkt i de enkelte menneskeskæbner og derfra udrulle de dramatiske begivenheder og sætte dem ind i den historiske samtidsramme er også anvendt i Jakobsens andre bøger. Momentet giver både en velfungerende anskuelighed og gør derudover samtidshistorien personlig, vedkommende og fængslende for læseren.

Det velfungerende koncept er yderligere understøttet af et væld af samtidige fotos, kort og tegninger af begivenheder, skibe, fly og agerende på begge sider. "Sangeren fra fyret og krigshelten fra Agger" er oplagte vitaminpiller mod historieløshed og vil interessere læsere af både egns- og periodehistorie og derudover alle, der søger seriøs underholdning i en god historie i fængende fremstilling.

[Historie-online.dk, den 8. juli 2020]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/graenseland>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

ALDRIG MERE KRIG

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/aldrig-mere-krig>)

**DANSKERE PÅ VESTFRONTEN
1914-1918**

(<http://www.historie-online.dk/boger/danskere-paa-vestfronten-1914-1918>)
(<http://www.historie-online.dk/boger/da-verden-gik-amok>)